

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

PROGRAM POTICANJA
MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA
2008. - 2012.

Zagreb, travanj 2008.

Naslov dokumenta

Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008.-2012. (skraćeno: PPMSP 2008.-2012.)

Svrha dokumenta

Ovaj dokument sadrži pregled smjernica za provedbu poticaja za razvoj malog gospodarstva u razdoblju od 2008. do 2012. godine, te utvrđuje ciljeve, mjere i zadatke uključujući i mehanizme provedbe i praćenja aktivnosti i projekata.

Oznaka

MINGORP - KLASA: 311-01/08-01/89

Status

Tekst nakon očitovanja nadležnih tijela i rasprave od 14. travnja 2008. godine na Koordinaciji za vanjsku politiku, društvene djelatnosti i ljudska prava (Stručna radna skupina) i Koordinaciji za gospodarstvo (Stručna radna skupina)

Inačica

1.1.

Datum inačice

14.04.2008.

Izvor

MINGORP

Autorsko pravo:

Ovo je javni dokument. Dozvoljeno je kopiranje i raspačavanje dokumenta u tiskanom i digitalnom obliku uz uvjet da je naveden izvor dokumenta i jasno označena sva odstupanja od izvornika kao i autori dodanih i/ili promijenjenih dijelova teksta.

PREGLED KRATICA

GEM	Engl. Global Entrepreneurship Monitor
TEA	Engl. Total Entrepreneurship Activity
ISO	Engl. International Standards Organization
HACCP	Engl. Hazard Analysis Critical Control Point
SME	Engl. Small and Medium Entrepreneurship
MINGORP	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HAMAG	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
MZOŠ	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
AZOO	Agencija za obrazovanje odraslih
HOK	Hrvatska obrtnička komora
HSZ	Hrvatski savez zadruga
POK	Područna obrtnička komora
HAA	Hrvatska akreditacijska agencija
HZN	Hrvatski zavod za norme
HDK	Hrvatsko društvo kvalitete
HIS	Hrvatski inovacijski sustav
BICRO	Poslovno inovacijski centar
HUP	Hrvatska udruga poslodavaca
HIT	Hrvatski institut za tehnologiju
JLPS	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
APIU	Agencija za poticanje izvoza i ulaganja
FRZ	Fond za razvoj i zapošljavanje
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
ICT	Information Communication Technologies
MZOPUG	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
MRRŠVG	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
FRR	Fond za regionalni razvoj
MK	Ministarstvo kulture
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
MBOMS	Ministarstvo branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti
MF	Ministarstvo financija
SDUe-Hrvatska	Središnji državni ured za e-Hrvatsku
FINA	Financijska agencija
MT	Ministarstvo turizma
MPRRR	Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

I. Uvod

Stvaranje uvjeta za razvoj malog i srednjeg poduzetništva zahtijeva usklađenu državnu politiku kojom se obuhvaćaju aktivnosti različitih područja - od obrazovanja i znanosti, uklanjanja administrativnih prepreka i prevelike propisanosti, do jačanja potpornih institucija poduzetništva i poslovne infrastrukture, te regionalnog razvoja.

Sveobuhvatan zakonski, strateški i institucionalni pristup razvoju malog i srednjeg poduzetništva pretpostavka su jačanja konkurentske sposobnosti gospodarstva. Stoga se poticanje malog i srednjeg poduzetništva provodi kontinuirano, uz uvođenje standarda EU i kroz primjenu zakonodavstva za državne potpore.

Jačanjem poduzetništva doprinosi se povećanju zaposlenosti, učinkovitosti sustava socijalne sigurnosti, poticanju domaće proizvodnje i izvoza i stvaranju povoljne poduzetničke klime, te se ostvaruju smjernice o malom gospodarstvu kao generatoru razvoja. Malo gospodarstvo je uz poticajne mjere održalo razvoj, te je postalo činiteljem od značaja za prilagodbu tržišnim kretanjima i razvoja ukupnog gospodarstva.

II. Ocjena stanja i analiza problema u razvoju malog i srednjeg poduzetništva

Pokazatelji poslovanja malog gospodarstva u Hrvatskoj u usporedbi s ostalim europskim zemljama ne pokazuju velika odstupanja i gotovo su identični s podacima u razvijenim zemljama Europe. Malo i srednje poduzetništvo čini 99,4% svih registriranih poduzetnika, 64,7% ukupno zaposlenih, 44% udjela u bruto domaćem proizvodu i 40,5% udjela u ukupnom izvozu. Prevladavajući je udio privatnog sektora i slabljenje državnog sektora.

Dobar napredak u razvoju malog i srednjeg poduzetništva u Hrvatskoj ocijenjen je za područje poduzetničkog okruženja i provedene mjere poticaja. Hrvatska je posebno dobro ocijenjena u provedbi EU Povelje za malo gospodarstvo.

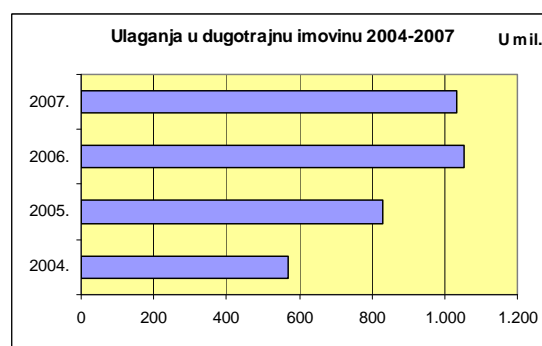
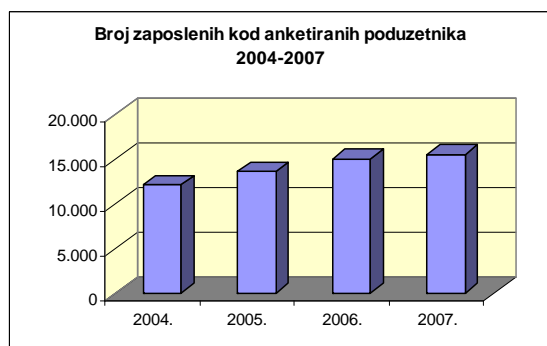
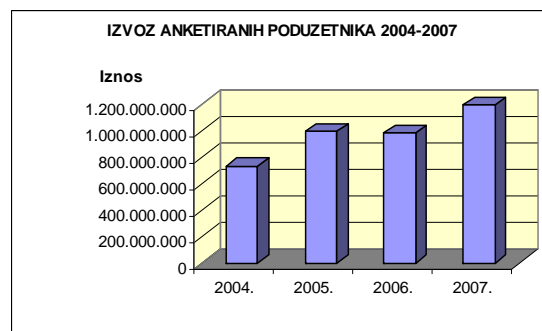
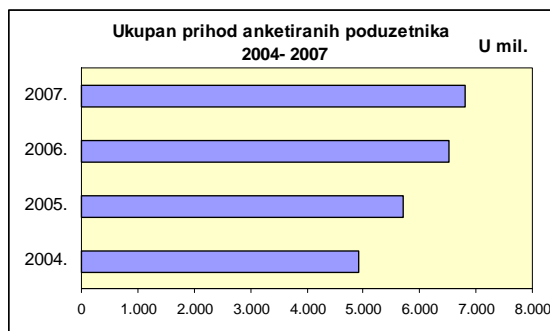
Financijski pokazatelji malog gospodarstva iskazuju višegodišnji uzastopni rast po ključnim poslovnim rezultatima. Mali i srednji poduzetnici su u prvih devet mjeseci 2007. godine ostvarili 65,2% bruto dobiti poduzetnika Hrvatske od 20.8 milijardi kuna¹. U istom razdoblju iskazali su i najbolje financijske rezultate, jer su mali poduzetnici na uloženi 100 kuna ostvarili 110,36 kuna prihoda, srednji manje od njih tj. 106,59 kuna, dok su veliki ostvarili najmanje, 105,81 kunu. Gotovo 895.000 zaposlenih kod poduzetnika za poslodavca je imalo male poduzetnike.

U 2007. godini, treću godinu zaredom (od 2005. godine), Hrvatska se nalazi u sredini zemalja sudionica GEM istraživanja, po svojoj ukupnoj poduzetničkoj aktivnosti (mjereno TEA indeksom). Poduzetnička aktivnost u 2007. godini praćena je poboljšanjem odnosa između poduzetničke aktivnosti zbog uočene prilike i poduzetničke aktivnosti zbog prisile (od 0.9 u 2005. godini kada je Hrvatska bila jedina zemlja s više poduzetnika zbog nužnosti od onih zbog uočene prilike, do 1.43 u 2007. godini). Razlika između GEM motivacijskog indeksa i motivacijskog indeksa poduzetničke aktivnosti u Hrvatskoj se smanjuje, od 2005. godine, ali još uvijek je značajna.

Temeljem provedene ankete malih i srednjih poduzetnika, korisnika potpora u razdoblju 2004. do 2007., oni bilježe rast ukupnog prihoda (indeks 138,1), rast zaposlenosti (indeks 128,1), rast ulaganja u dugotrajnu imovinu (indeks 181,4) i rast izvoza (indeks 162,4). U strukturi dodijeljenih potpora prema broju poduzetničkih zahtjeva za isto razdoblje,

¹ Hrvatski su poduzetnici u prvih devet mjeseci prošle godine, ostvarili ukupni rast bruto dobiti od 23,4%, što znači da su prihodovali 31,9 milijardi kuna više nego što su potrošili. Ukupan prihod poduzetnika u prvih devet mjeseci 2007. je iznosio 454,7 milijardi kuna, dok je ukupan rashod iznosio 422,8 milijarde kuna.

najveći udio imaju projekti namijenjeni konkurentnoj proizvodnji (22%), tehničkom usklađivanju (9,5%), poduzetništvu žena (18%), poduzetništvu ciljnih skupina (17%) i marketinškim aktivnostima (15%). U odnosu na iznose potpora, najveći je udio u poduzetničkim zonama (52,5%), konkurentnoj proizvodnji (19,8%) i tehničkom suklađivanju (4,8%), a visoko je sufinancirano i obrazovanje u poduzetništvu čiji je udio 3,4%.

Rezultati ankete pokazuju da su poduzetnici visoko ocijenili učinak potpora na njihovo poslovanje (ocjena 4), a ocjenama od 3,5 do 3,9 ocijenili su informiranost o potporama, brzinu obrade zahtjeva i iznos odobrene potpore, tako da je ukupna prosječna ocjena 3,9. Navedeni rezultati potvrđuju da je kontinuitet važna pretpostavka uspješnosti sustava i modela poticaja, kao i da projekte poticaja treba nastaviti provoditi uz odgovarajuće kvalitativne promjene, promjene u kriterijima, te uz razgraničenje potpora za mikro, male i srednje poduzetnike.

U odnosu na spomenute dobre rezultate na razini korisnika potpora, dostignuti stupanj ukupnog razvoja malog i srednjeg poduzetništva nije zadovoljavajući:

- odabrani pokazatelji indeksa globalne konkurentnosti pokazuju zaostajanje u pristupu izvorima financiranja (isključivo hipotekarno kreditiranje, nedovoljno rizičnog kapitala) u uvjetima relativno dobre razvijenosti bankarstva koje je zdravo i solventno;
- tržište kapitala nije dovoljno razvijeno, naročito ako se mjeri likvidnošću dioničkog tržišta, razmjerno je velika sklonost dužničkim oblicima financiranja, ne postoje „dublja“ financijska tržišta vrijednosnica, Hrvatska nema razvijene oblike privatnih ulaganja u poduzetničke projekte, a mikro i male tvrtke uglavnom ne posluju na financijskim tržištima;
- unatoč relativno povoljnim pokazateljima korištenja računala i informatike po stanovniku, niska je razina uporabe interneta za platni promet i trgovanje robama i uslugama, što govori o još uvijek nedovoljno internetski razvijenoj poslovnoj ponudi, ali i nedostatnoj informatičkoj pismenosti;
- u sektorima sa značajnim izvorima za poticanje rasta, uključujući tehnološki zasnovano i akademsko poduzetništvo bilježi se nedovoljna poduzetnička aktivnost;

nedostajuća je povezanost poduzetništva s istraživanjem i razvojem, kako putem poslovnih odnosa s znanstvenim institucijama tako i s gospodarskim subjektima u djelatnostima novih tehnologija, istraživanja i razvoja;

- u sektoru malih i srednjih poduzeća prisutna je niska produktivnost, nedovoljna kvaliteta proizvoda, nesklonost inovativnosti i izvoznoj usmjerenosti;
- značajne su regionalne razlike u poduzetničkim aktivnostima, s naglašenom koncentracijom poduzetništva u većim regionalnim centrima i područjima koja im gravitiraju²;
- unatoč poboljšavanju pokazatelja u korist ulaska u poduzetništvo zbog uočene prilike, još je značajno odstupanje u GEM motivacijskim indeksima³;
- insolventnost je značajan tekući problem u poslovanju poduzetnika.

Problemi poticajnog sustava poduzetništva su administrativne prepreke, nedovoljna koordiniranost vladinih politika u stvaranju poticajnog okruženja za poduzetničke aktivnosti - velik broj institucija na središnjoj i regionalnoj razini potiče poduzetništvo bez koordinacije i mjerenja uspješnosti poticajnih programa i provedba politike usklađene s regionalnim razvojnim potrebama.

III. Ciljevi razvoja malog i srednjeg poduzetništva

Sveobuhvatni programski ciljevi u razdoblju od 2008. do 2012. godine kojima se žele stvoriti uvjeti i pretpostavke za daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva obuhvaćaju sljedeće ključne ciljeve:

- Jačanje konkurentske sposobnosti
- Ravnomjeren regionalni razvoj
- Podizanje kvalitete poduzetničke infrastrukture
- Smanjenje administrativnih prepreka
- Jačanje poduzetničke klime u društvu
- Internetizaciju i elektroničko poslovanje

IV. Aktivnosti i mjere za ostvarenje ključnih ciljeva razvoja malog i srednjeg poduzetništva

1. Jačanje konkurentske sposobnosti

Glavni ciljevi u jačanju konkurentske sposobnosti i prednosti u ovom Programu su:

- prioritetno poticanje razvoja brzo rastućih djelatnosti,
- stvaranje razvojnih uvjeta za produktivnije poslovanje poduzetnika,
- povećanje udjela malih i srednjih poduzeća i obrta temeljenih na visokim tehnologijama,
- povećanje ukupnih ulaganja u malo gospodarstvo,

² Podaci o lokaciji gospodarske aktivnosti na županijskom nivou, mjereno u odnosu na registrirana poduzeća, pokazuje velike regionalne nejednakosti i koncentraciju malih i srednjih poduzeća u nekoliko velikih urbanih središta i njihovoj okolini. Gospodarska aktivnost je iz tog razloga u velikoj mjeri povezana s velikih urbanih središtima (Zagreb, Split, Rijeka) i područjima koja gravitiraju prema njima. Predvodi ih Grad Zagreb, čiji je udio u ukupnom broju poduzetnika 2006. godine bio 33,1%. Druga je krajnost Ličko-senjska županija, gdje je ovaj udio bio 0,6%, za kojom slijedi Požeško-slavonska županija s udjelom od 0,7%.

³ Odstupanje od razine motivacijskog indeksa GEM zemalja upućuje na unaprjeđenje prostora za djelovanje na razini vladinih politika i programa i to prvenstveno u područjima koja su ključna za jačanje poduzetničke aktivnosti: obrazovanje, regulatorni okvir poslovne okoline i konzistentnost vladinih politika.

- povećanje izvoza i izgradnja izvoznih klastera,
- cjeloživotno obrazovanje u poduzetništvu i strukovno obrazovanje sukladno potrebama gospodarstva i
- poticanje fleksibilnih oblika zapošljavanja.

Pema istraživanju Global Entrepreneurship Monitora (GEM) tendencija je povećanja broja malih poduzeća s potencijalom rasta, a samo rastuća poduzeća značajnije generiraju nova radna mjesta. Za male zemlje kao što je Hrvatska, izvozna orijentacija poduzetnika je neminovnost. Izbor izvoznog tržišta određen je razinom konkurentnosti koju mogu podnijeti proizvodi s kojima se na ta tržišta izlazi, te je tehnologijska kompetencija i proizvodna konkurentnost važna sastavnica izvozne usmjerenosti poduzetnika.

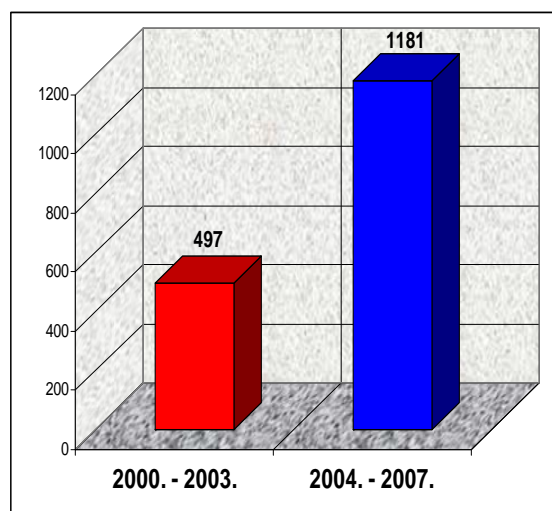
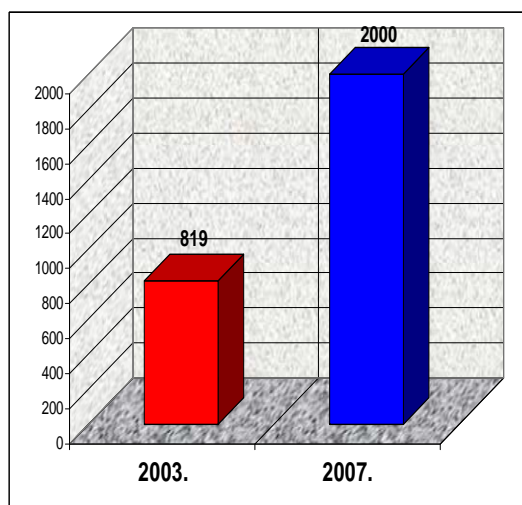
Vlade Republike Hrvatske od 14. lipnja 2006. godine donijela Odluku, a Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva pokrenulo projekt „Hrvatska izvozna ofenziva“, u sklopu kojeg je izrađena prva izvozna strategija, objavljena u siječnju 2007. godine. Aktivnosti na provedbi strategije Hrvatske izvozne ofenzive objedinjuju 29 operativnih mjera, te su u dosadašnjoj provedbi ostvarene s oko 85%.

Hrvatsko gospodarstvo prema određenim istraživanjima provedenima s ciljem nagrađivanja najboljih poduzetnika po ključnim poslovnim uspjesima, ima preko 1,500 „gazela“ - brzorastućih poslovnih subjekata koji ostvaruju trogodišnji rast prihoda veći od 30 posto, i imaju četvrtinu udjela u prihodima svih tvrtki u Hrvatskoj. Cilj dinamičnih poduzeća - „gazela“ - nije preživjeti na tržištu, nego zauzeti vodeće mjesto i širiti poslovanje, stoga su gazele uglavnom mala poduzeća koja odlikuje brzi rast i veliko zapošljavanje. Mnoge zemlje posvećuju veliku pozornost brzorastućem gospodarstvu, jer je dokazano kako je sposobnost ukupnog gospodarstva za rast i zapošljavanje uvelike zavisna od sposobnosti stvaranja gazela.

Uz poticanje osnivanja fondova za rizična ulaganja i početna ulaganja u poduzetničku djelatnost, provest će se istraživanja i aktivnosti na zakonskom uređenju i institucionalnom ustroju takvih fondova. Potrebno je prikupiti informacije i ocijeniti mogućnosti za organiziranje mreže poslovnih ljudi spremnih za rizična ulaganja u kvalitetne poslovne poduhvate (engl. „business angels“) koji u Hrvatskoj ne postoje. Financijska potpora inovatorima, a posebno inovatorima čije su inovacije već povezane s konkretnim planovima poduzetnika za njihovu komercijalizaciju osigurati će se kroz povoljne kredite i poticaje .

Broj tvrtki s certifikatom (ISO, HACCP itd.)

Broj bespovratnih potpora za uvođenje certifikata

Izvor: MINGORP

Unaprjeđenje proizvodnih procesa i tržišne konkurentnosti proizvoda povezano je s umrežavanjem proizvodnje i znanja, odnosno uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, modernizacijom postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvojem novih proizvoda i proizvoda s višom dodanom vrijednosti. Konkurentnost se postiže i unaprjeđenjem energetske učinkovitosti i ekološke zaštite proizvoda, kao i uvođenjem sustava upravljanja kvalitetom i upravljana okolišem, dokazivanjem o sukladnosti proizvoda prema hrvatskim i europskim normama i drugo.

Dobar sustav intelektualnog vlasništva koji omogućuje pravilno i učinkovito korištenje patenata može pridonijeti razvoju i stvaranju novih proizvoda i pokretanju poslovnih transakcija u cilju postizanja konkurentnosti i optimalnog gospodarskog razvoja. Na makroekonomskoj razini to znači poboljšanje platne bilance zemlje, povećanje zaposlenosti, jačanje konkurentnosti, povećanje korištenja domaćih resursa, selektivno razvijanje tehnologija i posljedično jačanje tehnološke ravnopravnosti i zamjene tehnologija (međusobno licenciranje-cross licensing). Na mikroekonomskoj razini (poslovni subjekt) to znači jačanje poslovne konkurentnosti, povećanje materijalne i nematerijalne imovine i maksimiziranje profita. Korisnici patentnog sustava (mikro, mali i srednji poslovni subjekti) predstavljaju najvažniji dio sustava, jer svrha zaštite intelektualnog vlasništva nije njegovo pohranjivanje u nacionalnom uredu, već njegova primjena i korištenje u industriji i svakodnevnom životu.

Obrazovanje u funkciji konkurentnosti gospodarstva primjenjuje načelo cjeloživotnog učenja, što je rezultat činjenice da se količina novih znanja ubrzano povećava, te znanja stečena u formalnom obrazovnom sustavu zastarijevaju - nisu dostatna potrebama gospodarstva i podizanju društvenog standarda. U izradi i provođenju projekata za obrazovanje u poduzetništvu, Hrvatska kao zemlja kandidat za EU uvažava smjernice European Training Foundation, EU Employment Strategy and Guidelines, Lisbon Declaration i Copenhagen Declaration.

Tijekom dosadašnjih aktivnosti vezanim za provedbu načela Europske Povelje za malo gospodarstvo pokazalo se da je Hrvatska u regiji najviše učinila na provedbi cjeloživotnog učenja u poduzetništvu. Prema izvješću Europske komisije temeljem sustava pokazatelja za praćenje (SME Policy Index benchmarking), među sedam zemalja u regiji Hrvatska je izdvojena kao jedina zemlja s jasnom politikom obrazovanja u poduzetništvu i za poduzetništvo.

1.1. Instrumenti i mjere provedbe

1.1.1. Projekt „Hrvatska izvozna ofenziva“

Mjera: Provesti sve propisane operativne mjere, te dio mjera uključiti u poticajne projekte za malo i srednje poduzetništvo kroz kriterije za bespovratne potpore
Nositelji: MINGORP, HGK, HBOR, HAMAG, Hrvatski izvoznici, gospodarska diplomacija
Rok: Kontinuirano

1.1.2. Obrazovanje u poduzetništvu

Mjera: Provesti Projekt „Obrazovanje u poduzetništvu“ kojim će se obuhvatiti poduzetnici početnici, poduzetnici u rastu i razvoju, socijalno poduzetništvo i zadružno poduzetništvo; posebni obrazovni programi za izvoznike; informatička izobrazba i e-poslovanje; Sveučilišta s poduzetničkim studijima i stipendiranje studenata na specijalističkim studijima s programima za poduzetništvo; akademsko poduzetništvo

Nositelji: MINGORP, MZOŠ, AZOO, HGK, HOK, HSZ, HBOR, obrazovne institucije, potporne institucije poduzetništva, Sveučilišta
Rok: Kontinuirano

Mjera: Osnivanje Regionalnog centra za poduzetničko učenje za zemlje jugoistočne Europe - Poduzetnička akademija (EU sufinanciranje)
Nositelji: MINGORP, HAMAG, HGK, MZOŠ
Rok: 2008.-2010.

Mjera: Obrazovanje obrtnika, unaprjeđenje strukovnog obrazovanja, cjeloživotno obrazovanje obrtnika, poticanje obrtničkih radionica i trgovačkih društava na primanje učenika na praksu, stipendiranje učenika za obrtnička zanimanja, stručno usavršavanje obrtnika
Nositelji: MINGORP, MZOŠ, HOK, POK-ovi, srednje strukovne škole, ustanove za obrazovanje odraslih
Rok: Kontinuirano

1.1.3. Usklađivanje s EU normama, inovacije, nove tehnologije i marketing

Mjera: Provesti projekt za jačanje tehnoloških kapaciteta malog i srednjeg poduzetništva i olakšavanje pristupa najkvalitetnijem istraživanju i tehnologijama, te za uvođenje sustava upravljanja kvalitetom i usuglašavanje s tehničkim normama EU
Nositelji: MINGORP, HAA, HZN, HDK, HAMAG, HGK, HOK
Rok: Kontinuirano

Mjera: Provesti projekt poticaja za inovacije
Nositelji: MINGORP, MZOS, asocijacije inovatora, HIS, znanstvene institucije, Tehnologijsko vijeće, BICRO, HAMAG, HGK, HOK, HUP i HIT
Rok: Kontinuirano

Mjera: Provesti projekt poticanja marketinških aktivnosti
Nositelji: MINGORP, JLPS
Rok: Kontinuirano

1.1.4. Zaštita intelektualnog vlasništva

Mjera: Obrazovanje i obuka za korištenje prava intelektualnog vlasništva
Nositelji: MINGORP
Rok: Kontinuirano

Mjera: Osiguranje potpora za povezivanje prava intelektualnog vlasništva i poslovne strategije, za zaštitu intelektualnog vlasništva, za pretraživanje i korištenje informacija baza podataka intelektualnog vlasništva, za marketinške aktivnosti usmjerene komercijalizaciji intelektualnog vlasništva - inovacija
Nositelji: MINGORP
Rok: Kontinuirano

1.1.5. Financiranje

Mjera: Fond rizičnog kapitala
Nositelji: MINGORP, HAMAG, BICRO, APIU
Rok: Kontinuirano

Mjera: Financiranje razvojnih projekata „gazela“
Nositelji: MINGORP, HAMAG, FRZ
Rok: Kontinuirano

Mjera: Subvencioniranje razlike u cijeni pogonskog goriva privatnim brodarima u nacionalnoj plovidbi koji se bave gospodarskom djelatnošću
Nositelj: MMPI
Rok: Kontinuirano

Mjera: Sufinanciranje gradnje trupa i rekonstrukcije putničkih linijskih brodova od 100GT-a, izletničkih brodova do 300 GT-a, školskih brodova, brodice za

gospodarske namjene (izuzev ribarskih brodica), te brodica namijenjenih unapređenju, ispitivanju i zaštiti mora u hrvatskim brodogradilištima
Nositelj: MMPI
Rok: Kontinuirano

2. Ravnomjieran regionalni razvoj

Prioritetni ciljevi ovog Programa usmjereni na ravnomjieran regionalni razvoj su sljedeći:

- povećanje broja malih i srednjih poduzetnika izraženo kroz prosječan i regionalni TEA indeks u korist poduzetništva kao izbora (povećanje TEA indeksa, najmanje 25 posto iznad globalnoga prosjeka do 2013. godine),
- izgradnja poduzetničkih zona,
- povećanje kvalitativne razine klastera, tržišno održivi klasteri,
- povoljno financiranje poduzetništva na regionalnoj razini,
- provedba mjera za veće zapošljavanje.

Nominalni porast broja gospodarskih subjekata u malom i srednjem poduzetništvu za razdoblje od 2004. do 2007. godine je 13,300, dok je broj zaposlenih povećan za 93,900. Hrvatska je donijela nacionalne strategije za žene, mlade i invalide, te se u sustavu poticanja malog i srednjeg poduzetništva provode mjere za daljnje povećavanje broja subjekata malog gospodarstva iz reda ciljnih skupina koje su i prateće mjerama za zapošljavanje .

Korištenje klastera kao alata za razvoj hrvatskog gospodarstva osigurati će veći stupanj konkurentnosti i otklanjanje problema usitnjenosti proizvodnje i nedostatnih postojećih proizvodnih kapaciteta, kao i stvaranje mreža poduzetnika radi ostvarenja novih zajedničkih proizvoda ili stvaranja novih globalnih brandova. U Hrvatskoj postoje inicijative za klaster u sljedećim djelatnostima: proizvodnja obuće, grafička industrija, ugostiteljsko turistička, građevinska, proizvodnja medicinske opreme, drvna industrija, tekstilna industrija, prerađivačka industrija i ekološka proizvodnja hrane, cestovni prijevoz, intelektualne usluge, metaloprerađivačka industrija, uređenje interijera, ICT i brodogradnja.

Financiranje poduzetništva obuhvaća mjere za olakšavanje dostupa do izvora financiranja poduzetničkih projekata koji su ekonomski opravdani i tržišno sposobni, te poticaje za ulaganja u rast i razvoj poduzetništva.

2.1. Instrumenti i mjere provedbe

2.1.1. Poduzetničke zone u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Mjera: Provesti projekt izgradnja poduzetničkih zona u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
Nositelji: MINGORP, MZOPUG, Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom, MRRŠVG, HGK, HOK, APIU, HAMAG, FRZ, FRR
Rok: Kontinuirano

Mjera: Sufinanciranje izrade projektne dokumentacije te izgradnja prometne i komunalne infrastrukture do i u poduzetničkim zonama u JLPS na otocima i u priobalju
Nositelj: MMPI
Rok: Kontinuirano

2.1.2. Klasteri

Mjera: Projekt „Klasteri - udruživanjem do uspjeha“

Cilj je povećanje kvalitativne razine u korist klastera koji su tržišno održivi, razvijanje metodologije njihova razvoja prema modelu odozgo prema dolje i izrada strategije za dugoročni razvoj klastera, poticanje klaster inicijativa i obrazovanje klaster menadžmenta
 Nositelji: MINGORP, HGK, HUP
 Rok: Kontinuirano

2.1.3. Poticanje poduzetništva ciljnih skupina

Mjera: Provesti projekt poticanja poduzetništva žena s ciljem većeg i lakšeg uključivanja žena u poduzetništvo
 Nositelji: MINGORP, HAMAG
 Rok: Kontinuirano

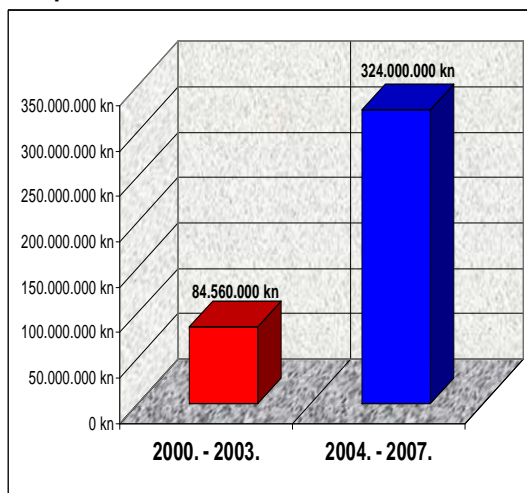
Mjera: Provesti projekt za poduzetništvo ciljnih skupina s ciljem većeg i lakšeg uključivanja ciljnih skupina (mladi, početnici i osobe s invaliditetom) u poduzetništvo
 Nositelji: MINGORP, HAMAG
 Rok: Kontinuirano

2.1.4. Financiranje malog i srednjeg poduzetništva

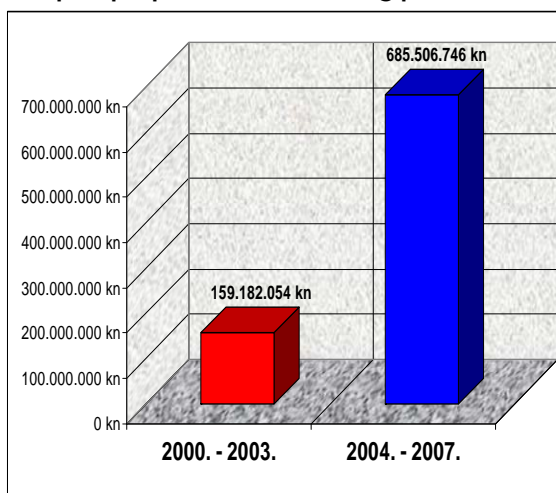
Mjera: Povoljno financiranje poduzetnika u poduzetničkoj zoni
 Cilj je olakšavanje financiranja poduzetnika koji ulaze u poduzetničke zone kroz povoljne kredite uz subvenciju kamate
 Nositelji: MINGORP, JLPS, HBOR, HAMAG
 Rok: Kontinuirano

Mjera: Nastavak kreditiranja poduzetništva u obliku mikrokredita uz subvenciju kamata
 Cilj je olakšavanje kreditiranja poduzetnika na razini županija
 Nositelji: MINGORP, županije, Grad Zagreb
 Rok: Kontinuirano

Potpore poduzetničkim zonama

Ukupno potpore sektoru malog poduzetništva

Izvor: MINGORP

Mjera: Provedba Projekta „Regionalni jamstveni instrumenti -RJI“
 Cilj je poboljšanje dostupa poduzetnika do kreditnih sredstava u uvjetima potrebe osiguranja kreditne obveze kroz jamstva na razini županije
 Nositelji: MINGORP, HAMAG, županije, Grad Zagreb
 Rok: Kontinuirano

Mjera: Dodjela državnih potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta
Nositelj: MMPI
Rok: Kontinuirano

2.1.5. Poticanje razvoja zadružnog poduzetništva

Mjera: Poticanje razvoj zadruga radi povećanja njihove konkurentnosti, stvaranje zadružnih proizvoda, informatizacija zadružnog sustava
Nositelji: MINGORP, HAMAG, HSZ
Rok: Kontinuirano

Mjera: Učenička zadruga i učeničko poduzeće kao oblik promidžbe poduzetništva među mladima
Nositelji: MINGORP, HAMAG
Rok: Kontinuirano

2.1.6. Poticanje razvoja obrtništva

Mjera: Poticanje razvoja obrta
Cilj je zaštita i poticanje tradicionalnih i umjetničkih obrta, čuvanje obrtničke tradicije putem predstavljanja i edukacije tradicionalnih obrtničkih djelatnosti, promidžba obrtništva
Nositelji: MINGORP, MK, HOK
Rok: Kontinuirano

Mjera: Dokvalifikacije, prekvalifikacije i zapošljavanje obrtnika
Cilj je stručno usavršavanje obrtnika i prekvalifikacija.
Nositelji: MINGORP, MZOŠ, AZOO, HOK, HZZ, POK-ovi, ustanove za obrazovanje odraslih
Rok: Kontinuirano

2.1.7. Poticanje poduzetništva u turizmu

Vlada Republike Hrvatske je 2. ožujka 2006. godine prihvatila Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu „Poticaj za uspjeh“. Program se temelji na kreditnim sredstvima banaka i sredstvima Ministarstva turizma za subvencioniranje kamata; malim i srednjim poduzetnicima odobravaju se namjenski krediti za kupnju, izgradnju, obnovu i uređenje manjih smještajnih objekata visoke kvalitete vrste hotel, pansion, aparthotel i kamp. U narednom razdoblju planira se izgraditi/urediti cca 500 malih hotela sa pratećim sadržajima. Program će proširiti namjenu sredstava u ulaganje u hostele kao poticaj za razvoj omladinskog turizma. Planira se urediti 30 hostela.

Ostale mjere:

- Program zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima
- Program poticanja izrade izvornih suvenira
- Program kreditiranja „Razvoj turizma na selu“

Nositelj: Ministarstvo turizma
Sunositelji: MINGORP, HBOR, HAMAG
Rok: Kontinuirano

2.1.8. Poticaji za poduzetništvo i zapošljavanje hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja

Mjere:

- stručno osposobljavanje
- samozapošljavanje
- potpora za proširenje postojeće djelatnosti
- poticanje osnivanja zadruga hrvatskih branitelja

- potpora projektima zadruga hrvatskih branitelja
- kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva

Nositelj: MOBMS

Rok: Kontinuirano

2.1.9. Poticanje razvoja i održivosti hrvatske industrijske prerade drva

U srpnju 2006. godine Vlada RH je usvojila petogodišnji Operativni program razvoja industrijske prerade drva. Prema Programu do 2010. najmanje trećina sadašnje proizvodnje piljene građe usmjeravala bi se u domaću proizvodnju namještaja, broj zaposlenih u tom sektoru povećao bi se sa sadašnjih 11.000 na 15.000.

Mjere:

- poticanje početnih materijalnih i nematerijalnih ulaganja, savjetodavne usluge i sudjelovanje na sajmovima i izložbama
- potpore za istraživanje i razvoj
- potpore za zaštitu okoliša

Nositelj: MRRŠVG

Rok: Kontinuirano

2.1. 10. Poticaji gospodarskoj revitalizaciji područja posebne državne skrbi

U okviru Projekta socijalnog i gospodarskog oporavka Hrvatske (PSGO), u svrhu gospodarske revitalizacije područja posebne državne skrbi, provode se mjere financijske potpore postojećim zadrugama i malim i srednjim poduzećima te novoosnovanim zadrugama. Projekt se provodi na području 13 županija. Cilj mjera gospodarske revitalizacije je stvaranje novih radnih mjesta, povećanje industrijske prerade ili agroindustrijske proizvodnje, poboljšanje marketinškog okruženja, uvođenje novih ili inovativnih tehnologija.

Mjere:

- izgradnja proizvodnog kapaciteta postojećih zadruga i malih i srednjih poduzeća
- podrška pokretanju novih zadruga
- izgradnja kapaciteta za razvoj zadruga i usluge podrške malim i srednjim poduzećima

Nositelj: MRRŠVG

Suradnici u projektu: HAMAG i komercijalne banke koje imaju poslovni odnos s HAMAG-om

Rok: 2008-2009.

2.1.11. Poticaji za zapošljavanje

Hrvatski zavod za zapošljavanje, iz svoje nadležnosti provodi mjere koje se smatraju horizontalnim državnim potporama za zapošljavanje i usavršavanje i rađene su u skladu sa smjernicama Europske strategije zapošljavanja koja se operacionalizira u **Godišnjem planu za poticanje zapošljavanja**. Mjere su usmjerene na potpore za zapošljavanje kroz poticanje zapošljavanja mladih osoba, dugotrajno nezaposlenih osoba, osoba starije životne dobi, te posebnih skupina nezaposlenih osoba iz evidencije nezaposlenih osoba, te potpore za usavršavanje kroz obrazovanje za poznatog poslodavca.

Mjere koje se smatraju državnim potporama za zapošljavanje:

- sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva (aktivne i preventivne mjere za nezaposlene i neaktivne - smjernica 1)
- sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba (aktivne i preventivne mjere za nezaposlene i neaktivne - smjernica 1)
- sufinanciranje zapošljavanja starijih nezaposlenih osoba (aktivne i preventivne mjere za nezaposlene i neaktivne - smjernica 1)

- sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih osoba (promoviranje integracije i borba protiv diskriminacije osoba koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada - smjernica 7)

Mjere koje se smatraju državnim potporama za usavršavanje:

- sufinanciranje obrazovanja za poznatog poslodavca (poticanje promjena i promicanje prilagodljivosti i pokretljivosti na tržištu rada - smjernica 3)

Nositelj: HZZ

Rok: 2008-2012

3. Podizanje kvalitete poduzetničke infrastrukture

Glavni cilj u razdoblju od 2008. do 2012. godine je poticajnim mjerama ostvariti kvalitativne promjene u poslovnoj infrastrukturi i stručnoj podršci poduzetništvu, te potaknuti centre izvrsnosti i akademsko poduzetništvo u povezivanje s malim gospodarstvom. Poduzetnička infrastruktura je u Hrvatskoj dobro razvijena i tvore je regionalne razvojne agencije, centri za poduzetništvo, poduzetnički inkubatori i tehnološki parkovi. Mreža institucija obuhvaća i tehnološke i tehnološko inovacijske centre, parkove i inkubatore, te centre izvrsnosti.

Djelatnost Hrvatske agencije za malo gospodarstvo proširiti će se kroz operativnu provedbu poticajnih mjera, te nizom mjera u cilju podizanja kvalitete savjetodavnih usluga. Nastavak projekta mreže konzultanata doprinijeti će razvoju tržišta konzultantskih usluga, a pri tome je nužno stvoriti pretpostavke za razvitak tržišta certificiranih konzultanata, specijalista za određena područja/industrije. Izrada modela umreženog sustava komunikacije regionalnih razvojnih agencija i centara, HAMAG-a i poduzetnika, kao i pružanje e-usluga i bolja suradnja s inozemnim agencijama srodne djelatnosti uvjeti su za standardizaciju kvalitete stručne i konzultativne pomoći poduzetnicima.

3.1. Instrumenti i mjere provedbe

3.1.1. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo

- Mjera:** Provedba poticajnih projekata iz godišnjih Operativnih planova poticanja malog i srednjeg poduzetništva
Nositelji: MINGORP, HAMAG
Rok: Kontinuirano
- Mjera:** Standardiziranje kvalitete pružanja savjetodavnih usluga regionalnih razvojnih agencija i poduzetničkih centara, izrada modela umreženog sustava komunikacije regionalnih centara, HAMAG-a i poduzetnika
Nositelji: HAMAG
- Mjera:** Osnivanje Nacionalnog vijeća razvojnih institucija, uspostava suradnje s drugim razvojnim institucijama po poslovnim funkcijama, akreditiranje Odjela za provođenje projekata EU, uspostava modela tzv. Tehnointegratora tj. mreže dobavljača za multinacionalne kompanije
Nositelji: HAMAG
Rok: Kontinuirano
- Mjera:** Unaprjeđenje uspostavljenog sustava jamstava za poduzetničke kredite, razvoj jamstvenih poticaja za brzo rastuće i inovativne poslovne subjekte i drugi oblici poticaja kroz osnivanje regionalnih namjenskih fondova s udjelom HAMAG-a
Nositelji: HAMAG, JLPS
Rok: Kontinuirano

3.1.2. Poduzetničke potporne institucije

Mjera: Provesti projekt poticaja kvalitativnog razvoja djelatnosti i programa poduzetničkih centara i regionalnih razvojnih agencija, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova
Nositelji: MINGORP, HAMAG, JLPS
Rok: Kontinuirano

4. Smanjenje administrativnih prepreka

Uklanjanje administrativnih prepreka u Hrvatskoj uspješno se provodi u dijelu registracije poslovnih subjekata kroz projekte e-Hrvatska, HITRO.HR i e-obrt. S razvojem e-projekata će se nastaviti, uz unapređenje aktivnosti kojima se osigurava cjelovito uklanjanje administrativnih prepreka, u svim fazama poduzetničkog projekta i poslovanja, sukladno načelima EU Povelje za malo gospodarstvo. Informatičkim sustavima i programima podržan sustav nadzora i praćenja državnih potpora, omogućiti će se povezivanje tijela koja su nadležna za potpore malom gospodarstvu, bolja koordinacija, te smanjenje troškova poduzetnika u pribavljanju usluga državne i javne uprave, kao i povećanje transparentnosti informiranja.

Mjera: Dopuniti i izmijeniti zakonodavstvo koje uređuje nadležnost za provedbu poticajnih mjera i njihovu koordinaciju na način da Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva postane središnje i koordinativno tijelo za sve potpore malom i srednjem poduzetništvu;
Nositelj: MINGORP
Rok: I. kvartal 2008.

Mjera: Izraditi metodologiju za praćenje učinaka potpora i središnju bazu podataka (Registar potpora) za potrebe analiza, prognoza, vrednovanja i planiranje mjera;
Nositelj: MINGORP
Rok: 2008. do 2009.

Mjera: Uskladiti ustroj Hrvatske agencije za malo gospodarstvo kako bi postala središnje operativno tijelo za provedbu mjera iz godišnjih Operativnih planova poticanja malog i srednjeg poduzetništva
Nositelji: MINGORP, HAMAG
Rok: 2008. do 2009.

Mjera: Izmjene, dopune i usklađivanje Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva
Nositelji: MINGORP, HAMAG
Rok: 2008. do 2009.

Mjera: Cjelovito provesti preporuke HITROREZ-a.
Nositelji: utvrđeni Projektom HITROREZ
Rok: 2008. do 2009.

Mjera: Učinkovita provedba poticajnog poreznog i radnog zakonodavstva, te zakona kojima se potiču ulaganja, uređuje olakšice i potpore za obrazovanje, istraživanje i razvoj i druge regulative koja uređuje poslovanje poduzetnika
Nositelji: MF, MINGORP, MZOŠ, HZZ
Rok: Kontinuirano

- Mjera:** Nastaviti s razvojem projekata internetizacije u cilju smanjenja administrativnih troškova, skraćivanja rokova za rješavanje upravnih predmeta i bolje informiranosti poduzetnika, te transparentnosti postupaka i informacija javne uprave
Nositelji: SDUe-Hrvatska, MINGORP, FINA
Rok: Kontinuirano
- Mjera:** Nastavak razvoja i unapređenje projekta HITRO.HR s ciljem on-line registracije poslovnih subjekata, te ostvarivanja cjelovite funkcije „one stop shop“ (sve na jednom mjestu)
Nositelj: FINA
Rok: Kontinuirano

5. Jačanje poduzetničke klime u društvu

Poduzetnička klima u Hrvatskoj u snažnom je rastu i sve je više poduzetnika koji pokreću posao zbog dobre prilike, a ne iz nužde. Iz određenih analiza poduzetništva vidljivo je da u Hrvatskoj ne manjka poduzetničkih zamisli i interesa, ali ni povjerenja da se novim poslovnim zamislima mogu ostvarivati javni i osobni interesi. Ono što je potrebno unaprijediti su obuhvatniji mehanizmi za konačnu i potpunu izvedbu poduzetničkih projekata, čime se stvara takva poduzetnička klima koja je poticajna za gospodarski i ukupni društveni razvoj.

- Mjera:** Poticaji namijenjeni promoviranju poduzetništva i razvijanju poduzetničke klime kroz sufinanciranje pokroviteljskih aktivnosti, nagrada i priznanja, te promidžbenih projekata subjekata malog gospodarstva
Nositelji: MINGORP, HAMAG
Rok: Kontinuirano
- Mjera:** Kontinuirana provedba javne promidžbe poduzetništva kroz različite medije, organiziranjem okruglih stolova, skupova i prezentacija, sudjelovanjem na konferencijama, sajamskim događanjima itd.
Nositelj: MINGORP, JLPS, Ministarstva provoditelji poticaja malom gospodarstvu, HAMAG, HBOR
Rok: Kontinuirano
- Mjera:** Osnažiti aktivnosti sudionika koji se bave pitanjima društveno odgovornog poduzetništva.
Nositelji: MINGORP, MT, MRRŠVG, MPRRR, županije, regionalne razvojne agencije, komore, udruge i asocijacije malog i srednjeg poduzetništva, udruge civilnog društva i drugi društveni subjekti
Rok: Kontinuirano

6. Internetizacija i elektroničko poslovanje

Daljnji razvoj elektroničkog poslovanja u RH, kao jedan od čimbenika povećanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, utvrđen je usvojenom „Strategijom razvitka elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2010. godine“. Strategija je usmjerena na izgradnju infrastrukture kako bi se u okviru gospodarskog sektora mogle sigurno obavljati elektroničke transakcije, a koje se pozitivno odražavaju na ubrzanje poslovnih procesa i smanjenje troškova. Provedbene mjere iz Strategije obuhvaćaju i poticaje malim i srednjim poduzećima od savjetodavnih usluga i obrazovanja, do sufinanciranja javnih internetskih portala s informacijama potrebnim za primjenu

elektroničkog poslovanja. Mjerama su obuhvaćene i potpore za obrazovanje savjetnika za elektroničko poslovanje u okviru djelatnosti HAMAG-a.

Mjera: Obrtni registar

Cilj je unaprjeđenje obrtnog registra RH.

Nositelji: MINGORP

Rok: Kontinuirano

Mjera: e-obrt

Cilj je u predstojećem razdoblju razviti e-servise koji će omogućiti ovlaštenim korisnicima samostalno preuzimanje podataka iz baze podataka putem interneta i to u dinamici i opsegu koji će odgovarati svakom pojedinom korisniku.

Nositelji: MINGORP

Rok: Kontinuirano

Mjera: Izgradnja središnjeg informacijskog sustava za provođenje i praćenje projekata potpora

Cilj je primjena informatičkog rješenja za podršku evidencijama i analizama projekata poticanja malog i srednjeg poduzetništava i razvijanje izvještajnog sustava.

Nositelji: MINGORP

Rok: Kontinuirano

Mjera: Portal za obrazovanje u poduzetništvu - HITPOP.hr

Cilj je nastavak izgradnje Portala za e-obrazovanje (II faza) kojim se poduzetnicima i široj javnosti želi omogućiti komunikacija, dostup i razmjena informacija o SME izobrazbi na razini Hrvatske, tj. osnivanje javnog e-servisa za poduzetničko obrazovanje.

Nositelji: MINGORP, SDUe-Hrvatska

Rok: Kontinuirano

V. Provedba Programa

Za provedbu mjera iz ovog Programa MINGORP će izraditi godišnje Operativne planove s razrađenim provedbenim aktivnostima, kriterijima za dodjelu potpora, zadaćama svih nositelja provedbe, rokovima izvršenja i planiranim iznosima iz proračuna. Rezultati provedbe će se objaviti.

U cilju ravnomjernog regionalnog razvoja kod definiranja kriterija za provedbu mjera koje su sastavni dio ovog Programa, tamo gdje to bude gospodarski opravdano i održivo, tijela zadužena za provedbu mjera razmotriti će uvođenje selektivnog vrednovanja, dodjele dodatnih bodova ili drugih mehanizma poticaja projekata, odnosno aktivnosti koje će se provoditi na područjima o kojima država dodatno skrbi (područja posebne državne skrbi, brdsko-planinska područja, otoci).

Ministarstva koje provode mjere poticaja za malo i srednje poduzetništvo izradit će Operativne planove/programme iz svoje nadležnosti. Njihova je obveza na kraju svake proračunske godine MINGORP-u podnijeti izvješće o provedbi.

Nositelji provedbe obvezuju se na kvalitetnu suradnju u cilju transparentnosti, jačanje podrške za poboljšanje poduzetničkog okoliša i administrativne učinkovitosti, te praćenja učinka potpora.